

Varpotoji juodžolė

Actaea spicata

Rangas: **species**

1

STEBĖJIMŲ

1

STEBĖTOJŲ

Gegužė

PIKO MĖNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Magnoliopsida

ŠEIMA

Ranunculaceae

GENTIS

Actaea

Kur ir kada stebėti?

Daugiausia stebėjimų užfiksuota gegužę.

Apie rūšį

Varpotoji juodžolė – vėdryninių (Ranunculaceae) šeimos juodžolės (Actaea) genties augalas. Liaudyje dar žinomas kaip juodšaknė, kabalysė, kiauliuogė, meškauogė. Savaimė paplitęs Europoje, Kaukaze, Vakarų Sibire, taip pat ir Lietuvoje.

Ekologija

Auga lapuočių ir mišriuose miškuose, paunksnėje, rečiau krūmuose. Mėgsta šešėlį, puveningus, nerūgščius, vidutinio drėgnumo dirvožemius, pavieniais egzemplioriais.

Žiedai apdulkinami vabalų. Sėklas išplatina uogas lesantys paukščiai.

Biologija

Tai daugiametis, 30–70 cm aukščio žolinis augalas. Turi trumpą, storą šakniastiebį. Šaknys siekia iki 50 cm gylį. Stiebas stamantrus, šakotas, lapuotas, plikas. Lapai kvapnūs, neproporcingai stambūs, ilgakočiai, 20–30 cm ilgio, lakštas du kartus suskaidytas į tris dalis; kiekvienas lapelis, kiaušiniškas, su koteliu. Lapai dažniausiai būna išsidėstę lygiagrečiai dirvos paviršiui.

Smulkūs, be nektaro žiedai nedidelėje kekėje, išaugusioje ant ilgo kotelio viršūninio lapo pažastyje. Apyžiedis balas ar gelsvas, greit nukrintantis. Turi 4–6 balkšvus ar violetinius taurėlapius. Piestelė viena. Kuokelių daug, jie ilgesni už vainiklapius.

Žydi birželio mėnesį, neretai pirmieji žiedai prasiskleidžia gegužės antroje pusėje. Vaisiai – daugiasėklės, sultingos, juodos, blizgančios, 1–1,1 cm ilgio, raudonomis sultimis uogos. Vaisių nokimas tęsiasi nuo liepos iki rugsėjo. Sėklos rudos. Dauginasi sėklomis ir vegetatyviškai šakniastiebiais.

Nuodingumas

Visas augalas, ypač uogos ir šakniastiebiai, nuodingas, labai erzinantis odą. Uogose yra saponinų, alkaloidų.

Naudojimas

Varpotoji juodžolė kartais vartojama homeopatijoje. Anksčiau augalu buvo dažomi audiniai juoda ir raudona spalva. Auginamas kaip dekoratyvinis parkuose ar kituose ūksmėtuose vietose. Vidurio Europoje kadaise šis augalas buvo vertinamas kaip burtažolė, turinti magiškos galios.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas
Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis